

СКОРОПИС

У часи козацького бароко виникає **скоропис** – каліграфічне письмо, яке лягло в основу сучасного рукописання. Часто робота **писаря** над листом нагадувала роботу художника над картиною.

Роздивись чорнильницю.
Яких тварин ти на ній бачиш?

Чорнильниця-каламар. 16 ст. Україна.

Які 3 літери пропущені
в цьому алфавіті?

1. _____
2. _____
3. _____

А а Б б В в Г г
Е е Є є Ж ж З з І і
и І і У у Л л М м
Н н П п Р р С с Т т
У у Ф ф Х х Ц ц Ч ч
Ш ш Щ щ Ъ ъ Ю ю Я я

Напиши літери козацьким скорописом:

А а А а А а А а

Б б Б б Б б Б б

В в В в В в В в

Лігатури – поєднання двох літер у каліграфічному письмі. В одному документі могло бути кілька різних лігатур тих самих літер. Це показувало майстерність писаря.

Напиши лігатури букв «С» і «Т».

Яке поєднання тобі сподобалось найбільше?

Знайди на цих сторінках фото предметів, які потрібні писарю для роботи:

☐

ПАПІР

☐

ЧЕРВОНА ПЕЧАТКА

☐

ЧОРНИЛЬНИЦЯ З ЧОРНИЛАМИ

☐

ПІСОК ДЛЯ ПІДСУШУВАННЯ ЧОРНИЛ

☐

ПЕРО

Виготов стародавнього листа

Тобі потрібні: аркуш білого паперу, чайний пакетик, змочений у воді, свічка, українська монета (наприклад, 1 гривня), допомога дорослого.

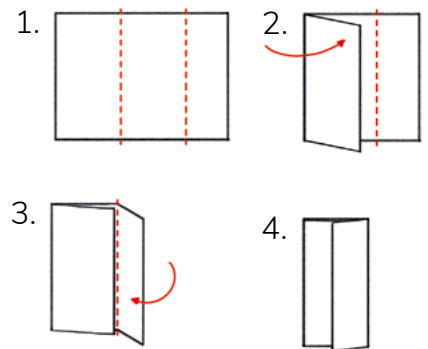
1. Змочи звичайний аркуш паперу чайним пакетиком. Що більше бризок і плям, тим «старішим» виглядатиме лист.

2. Коли папір просохне, **напиши** на ньому своє послання. Спробуй козацький скоропис чи окремі лігатури.

3. Склади листа втриє, щоб один край не доходив до лінії згину.

4. (З допомогою дорослого) **Розтопіть** віск зі свічки, налейте трішки на край листа і прикладіть монету тризубом униз.

5. Зачекайте 1–2 хвилини. Коли віск висохне, обережно вийміть монету. Готово!

Міжов а не проступав мв дхлурв Атийнлодв Прадны спрадхливо стз
 Заходати, Озвучю и Холоденв Зху, та мв мв Звє помори, непорочної сїя
 Зїлія и нїдїнната Страсти. Іва. А тог дєє подїю мв
 Луїї моєї бласной, и Пїлатї Воїснородї ствєдєв. Свїтїлостї Зїєнхєрв
 Луїї дївї. Аарїїтї Зї. Рїтї. 8

Пилип Орлик був генеральним писарем і довіреною особою Івана Мазепи, а пізніше його обрали гетьманом. Він уклав першу **Конституцію** – письмові правила козацької держави, де були вказані права та обов'язки гетьмана і козаків.

Остання сторінка Конституції Пилипа Орлика з його підписом і печаткою.

Які літери ти впізнаєш? Знайди велику «А». Можеш знайти прізвище Орлик?

Розшифруй фразу, починаючи з літери «К» й записуючи за нею кожну наступну третю літеру. Дізнайся, що Пилип Орлик міг би написати на своїй печатці.

К _ _ _ _ _
 _ _ _ _ _
 _ _ _ _ _

Правила є в кожній родині, школи, громади. Є правила й у кожній країні. У різні часи нашої історії правила для держави та її громадян – закони – мали різні назви.

ДЛЯ ЧОГО ІСНУЮТЬ ПРАВИЛА? ЩО СТАНЕТЬСЯ, ЯКЩО НЕ ДОТРИМУВАТИСЬ ПРАВИЛ?

Які з цих правил обов'язкові? А які, ти вважаєш, не завжди обов'язкові?

Познач обов'язкові правила **червоним**, а ті, які можна змінювати, **зеленим**.

- ☐ Переходь дорогу на зелене світло.
- ☐ Потрібно їсти багато овочів та фруктів.
- ☐ Лягай спати о 8-й годині вечора.
- ☐ Вхід заборонено!
- ☐ Кожна дитина повинна ходити до школи.

Придумай правила для свого класу.

Запиши або намалюй. Використай слова:

ПОТРІБНО

ЗАБОРОНЕНО

ВАЖЛИВО